

The logo consists of the letters 'FA' in a large, bold, serif font. The 'F' is dark blue and the 'A' is maroon. They are set against a white square background.

Prinsjesdag 2020

Vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen

16-09-2020 | Door Bernd Heijnen, Kees van Oostwaard en Martijn Ras, allen werkzaam bij Fiscale Zaken VIVAT Verzekeringen

The logo for VIVAT, featuring the word 'VIVAT' in white capital letters on a dark blue rectangular background.

2020 is door de coronapandemie een bijzonder jaar en Prinsjesdag was dit jaar net zo bijzonder. De focus van Prinsjesdag lag op stimulering van de economie met als belangrijk doel het behoud van werkgelegenheid. Ook het programma was door coronavirus anders dan gebruikelijk. Geen rijtoer in de Glazen Koets, geen publiek en de koning las de Troonrede voor in de Grote Kerk in plaats van de Ridderzaal.

Was vorig jaar nog het thema 'Werken aan welvaart', dit jaar is de Miljoenennota gericht op het behoud van welvaart. In een volledig andere situatie is het thema nu 'Vertrouwen, veerkracht en verdienvermogen'.¹

Ongewijzigd is de opzet van dit artikel: we geven een overzicht van de relevante voorstellen voor financiële producten op het terrein van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en beleggen, en de eigen woning.

Algemeen

Kernboodschap

Volgens de minister van Financiën is de begroting voor 2021 meer dan een antwoord op de coronacrisis. En hoewel het Pensioenakkoord geen onderdeel is van de Prinsjesdagplannen, noemt hij het akkoord daarbij wel expliciet.

Verder wil het kabinet investeren in welvaarts-groei en welzijn op zowel de korte als de lange termijn.

Het belastingpakket 2021 bestaat uit maar liefst acht wetsvoorstellen.²

Tarieven belastingschijven en maatregelen heffingskortingen³

De koopkrachtontwikkeling is de komende tijd onzeker. De coronacrisis heeft een grote invloed op toekomstige economische ontwikkelingen. Hoewel een verlies van baan of andere ontwikkelingen in iemands persoonlijke situatie de meeste invloed hebben op iemands koopkracht probeert het kabinet via een paar maatregelen te zorgen dat koopkrachtontwikkeling gelijkmatiger wordt verdeeld.

² Naast het wetsvoorstel Belastingplan 2021 zijn dat de wetsvoorstellen Overige fiscale maatregelen 2021, Wet aanpassing box 3, Wet differentiatie overdrachtsbelasting, Wet verbetering uitvoerbaarheid toeslagen, Wet CO2-heffing industrie, ODE-tarieven 2021 en 2022, Eenmalige huurverlaging huurders met lager inkomen

³ Wetsvoorstel Belastingplan 2021

¹ Miljoenennota 2021

The logo consists of the letters 'FA' in a large, bold, serif font. The 'F' is dark blue and the 'A' is maroon. They are set against a white square background.

Financieel Actief

Onafhankelijk platform over fiscale en juridische aspecten voor leven, pensioenen en wonen.

Het streven is om ouderen er de komende jaren op vooruit te laten gaan, een betere balans te vinden tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden en om het verschil in de fiscale behandeling tussen werknemers en zelfstandigen te verkleinen.

Tarieven box 1 en heffingskortingen

Vorig jaar hebben we grote wijzigingen gezien door de invoering van de vlaktaks begin 2020. Dit jaar heeft het kabinet gekozen om slechts wat te schaven aan de tarieven van de inkomstenbelasting en de bedragen van de verschillende heffingskortingen voor 2021. In de eerste schijf is het totale belastingtarief met 0,25% gedaald ten opzichte van het huidige jaar. Ook is bekend gemaakt dat het tarief in de eerste schijf in 2022, 2023 en 2024 gaat dalen met respectievelijk 0,03%, 0,02% en 0,02% naar een uiteindelijk tarief van 37,03% in 2024.

Tarief tabel 2021 (voor personen die de AOW-leeftijd nog niet hebben bereikt)

Belastbaar inkomen	Maar niet meer dan	Belasting-tarief	Tarief premie volksverzekeringen	Totaal belasting-tarief	Heffing over totaal van de schijven
-	€ 34.712	9,45%	27,65%	37,10%	€ 12.878
€ 34.712	€ 68.507	37,10%		37,10%	€ 25.415
€ 68.507	-	49,50%		49,50%	

Om ouderen tegemoet te komen wordt de ouderenkorting verhoogd. Daarnaast wordt de algemene heffingskorting verhoogd, waar vooral de lagere inkomens profijt van hebben. Om het verschil in fiscale behandeling tussen werknemers en zelfstandigen te verkleinen wordt de zelfstandigenaftrek nog sneller afgebouwd dan vorig jaar de bedoeling was in het Belastingplan 2019. Additioneel wordt de zelfstandigenaftrek met € 110 per jaar verder afgebouwd, bovenop de al geplande afbouw van € 250 per jaar naar uiteindelijk € 5.000 in 2028. Om de zelfstandigen enigszins tegemoet te komen wordt de arbeidskorting eerder verhoogd dan origineel gepland.

Zie onderstaande tabel voor de bedragen.

Heffingskortingen	2020	2021
Maximum algemene heffingskorting onder AOW-leeftijd	€ 2.711	€ 2.837
Maximum algemene heffingskorting boven AOW-leeftijd	€ 1.413	€ 1.469
Afbouwpercentage algemene heffingskorting	5,672%	5,977%
Minimum algemene heffingskorting	€ 0	€ 0
Maximum arbeidskorting	€ 3.819	€ 4.205
Afbouwpercentage arbeidskorting	6,00%	6,00%
Minimum arbeidskorting	€ 0	€ 0
Maximum inkomensafhankelijke combinatiekorting	€ 2.881	€ 2.815
Jonggehandicaptenkorting	€ 749	€ 761
Ouderenkorting (lagere inkomens)	€ 1.622	€ 1.703
Ouderenkorting (afbouwpunt)	€ 37.372	€ 37.970
Ouderenkorting (hogere inkomens)	Afbouw 15%	Afbouw 15%
Alleenstaande ouderenkorting	€ 436	€ 443

Ons commentaar

Na een jaar met grote wijzigingen in de inkomstenbelasting zoals de vlaktaks is het dit jaar relatief rustig gebleven. Een reden hiervoor zal ongetwijfeld te maken hebben met de coronacrisis en de steunpakketten die de overheid heeft ingezet om de schok van de economische neergang deels op te vangen. De grote groep zelfstandigen die (gedwongen) zijn hand op hield voor financiële steun zal wellicht iets kleiner worden als het volgend jaar relatief aantrekkelijker is om als werknemer aan de slag te gaan. Daarbovenop helpt de invoering van een (vaak dure) verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering misschien ook bij de twijfel om in plaats van zelfstandig, bij een werkgever aan de slag te gaan waarbij zekerheid boven onzekerheid wordt gekozen.

Pensioen

Uitwerking Pensioenakkoord

Hoewel geen onderdeel van de Prinsjesdagplannen besteedde de Koning in zijn Troonrede ook aandacht aan het Pensioenakkoord: *“Voor de lange termijn zijn in deze periode richtinggevende keuzes gemaakt in het Pensioenakkoord en het Klimaatakkoord. Als de noodzakelijke solidariteit tussen jong en oud ergens gestalte krijgt, dan wel rond deze twee thema’s. De uitwerking en uitvoering van beide akkoorden vraagt een lange adem. Het pensioen wordt persoonlijker en transparanter. Door nu te hervormen, kan er straks voor iedereen een goed pensioen zijn. De regering hoopt in 2021 het wetsvoorstel voor de vernieuwing van het pensioenstelsel in te dienen.”*⁴

Op 5 juni 2019 is het principeakkoord pensioen gesloten. Het principeakkoord betrof een pakket aan maatregelen met onder meer afspraken over vernieuwing van het pensioenstelsel, een minder snelle stijging van de AOW-leeftijd, een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen en een pakket maatregelen om gezond en werkend het pensioen te bereiken.

Het principeakkoord is vervolgens nader uitgewerkt met de sociale partners.⁵ Nadat de FNV als laatste vakbond in juli 2020 ook heeft ingestemd met de uitwerking, is nu sprake van een Pensioenakkoord.

Streven is dat mensen hetzelfde pensioenniveau kunnen blijven behalen als nu.

Een greep uit de aangekondigde maatregelen:

- De doorsneesystematiek wordt afgeschaft.
- Geen aanspraken meer op uitkering.

⁴ [Troonrede 2020](#)

⁵ Brief minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 6 juli 2020, kenmerk 2020-0000086400

- Geen rekenrente en dekkingsgraad, maar een zogenoemde projectiemethode.
- Deelnemers krijgen jaarlijks inzicht in de premie die is ingelegd.
- Introductie van een zogenoemde collectieve solidariteitsreserve. Dit is een collectief vermogen te vullen uit premie (maximaal 10%) en overrendement.
- Mee- en tegenvallers kunnen in de tijd gespreid worden. Voor ouderen wegen mee- en tegenvallers minder mee dan voor jongeren.
- Nadelen voor het te verwachten pensioen door de overstap naar een nieuw contract en andere manier van pensioenopbouw worden adequaat en kostenneutraal gecompenseerd.
- Uitgangspunt is dat standaard de oude rechten worden ‘ingevoerd’ in het nieuwe contract.
- Voor bestaande premiereregelingen geldt een langere uitfasering. Werkgevers kunnen er daarbij voor kiezen om bestaande deelnemers in premiereregelingen met een progressieve premie te blijven faciliteren. Dit betekent volgens de minister dat er voor deze groep geen compensatieproblematiek is.
- Het partnerpensioen wordt meer gestandaardiseerd.
- De eindleeftijd voor het wezenpensioen wordt - zonder voorwaarden - maximaal 25 jaar.
- In de Pensioenwet komt een wettelijke definitie van het partnerbegrip.
- De sociale partners gaan samen met zelfstandigenorganisaties onderzoeken in hoeverre een verplichte deelname of automatische deelname (met ‘opt-out’-mogelijkheid) en/of variabele inleg gerealiseerd kan worden.

De beoogde ingangsdatum voor het nieuwe pensioenstelsel is 2022. De overgangperiode loopt dan tot 2026.

Om gezond en werkend het pensioen te bereiken, gaat de AOW-leeftijd minder snel omhoog. Tot 2025 is dat al in de wet vastgelegd.⁶ En voor de periode daarna is een wetsvoorstel ingediend.⁷ Hierdoor is de AOW-leeftijd in 2024 67 jaar. Daarna betekent toename van de levensverwachting met een jaar dat acht maanden moet worden doorgewerkt (is volgens de huidige wetgeving een jaar langer doorwerken).

⁶ Wet temporisering verhoging AOW-leeftijd, Stb. 2019 nr. 246

⁷ Wet verandering koppeling AOW-leeftijd, TK 35 520, ingediend op 7 juli 2020

Een ander wetsvoorstel is recent ingediend. Dat maakt het mogelijk om - zonder sancties - op de ingangsdatum van een pensioen- of lijfrente-uitkering 10% van het kapitaal ineens op te nemen (afkoop).⁸

Ons commentaar

Met name het afgelopen voorjaar was er veel te doen over het Pensioenakkoord. Het FNV liet de minister het langst in spanning, maar stemde begin juli uiteindelijk toch in. Gelet op de geluiden uit de achterban van de vakbond is het daarmee nog geen gelopen koers.

Nog afgezien van de problematiek van een onzekerder pensioen voorzien wij met name problemen op het vlak van de overstap naar een nieuw contract. Het is maar zeer de vraag of werkgevers bereid zijn tekorten aan te vullen, helemaal voor de groep die nu al een beschikbarepremieregeling heeft. Werkgevers mogen dan een progressieve premie blijven betalen. Maar zijn ze daar ook toe bereid? En minstens zo belangrijk: wat gebeurt er als een oudere deelnemer van baan wisselt? Is een nieuwe werkgever ook bereid dat tekort aan te vullen, of sterker nog: mag hij dat wel? Als een van deze vragen met 'nee' wordt beantwoord zal de bereidheid tot arbeidsmobiliteit van oudere werknemers zeer laag zijn, zo is onze inschatting.

Lijfrente

Uitwerking Pensioenakkoord

Zie het onderdeel Pensioen hiervoor.

⁸ Wetsvoorstel Wet bedrag ineens, RVU en verlofsparen, TK 35 555

Het belastingpakket 2021 bevat geen voorstellen over lijfrente.

Eigen woning

De woningmarkt blijft een onderwerp waarvoor veel belangstelling is. Het is tenslotte een eerste levensbehoefte. Vlak vóór Prinsjesdag was er veel aandacht voor de huurmarkt. Aan leiding waren de huurverhogingen die zijn doorgevoerd, ondanks de financiële problemen van veel mensen door de coronacrisis. Tegen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties Ollongren was daarvoor al een motie van afkeuring aangenomen door de Eerste Kamer omdat zij weigerde een huurstop af te kondigen.

Op Prinsjesdag kwam het kabinet met het wetsvoorstel 'Eenmalige huurverlaging huurders met een lager inkomen'. Het wetsvoorstel voorziet in het recht op eenmalige huurverlaging voor huurders met een laag inkomen en een (voor dat inkomen) hoge huur die wordt gehuurd bij een woningcorporatie. Met het wetsvoorstel moet duur scheefwonen worden aangepakt. Woningcorporaties worden verplicht om mee te werken aan een huurverlaging.

Starters: geen overdrachtsbelasting

Voor de eigen woning lijkt het wachten op de plannen van een nieuw kabinet. Daarvoor zal zeer waarschijnlijk gebruik worden gemaakt van het rapport 'Ruimte voor wonen'⁹. Ook voor een volgend kabinet zijn de ideeën voor de fiscale behandeling van vermogen, waaronder de eigen woning zoals beschreven in de 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'¹⁰. Toch is daarop een (gedeeltelijke) uitzondering. In de Bouwstenen wordt voorgesteld om de overdrachtsbelasting geheel af te schaffen. Het huidige kabinet heeft op Prinsjesdag voorgesteld de overdrachtsbelasting voor starters af te schaffen. Maar het kabinet gaat nog een stap verder. De overdrachtsbelasting wordt gedifferentieerd en komt daarvoor met een apart wetsvoorstel.¹¹ Voor starters gaat een eenmalige vrijstelling gelden. Daarbij gelden de volgende voorwaarden:

⁹ Zie ook '[Ruimte voor wonen](#)' in *Financieel Actief*

¹⁰ Zie '[Bouwstenen voor een beter belastingstelsel](#)' in *Financieel Actief*

¹¹ Wet differentiatie overdrachtsbelasting

- Het moet gaan om een meerderjarig persoon jonger dan 35 jaar.
- De verkrijger moet stellig en zonder voorbehoud verklaren dat hij de woning anders dan tijdelijk als hoofdverblijf gaat gebruiken.

De vrijstelling geldt per verkrijger. Uit de toelichting op het wetsvoorstel blijkt dat het dan ook mogelijk is dat bij een gezamenlijke verkrijging door twee personen de ene helft zonder overdrachtsbelasting kan worden verkregen en de andere helft niet.

Mochten zich na het moment van verkrijging onvoorziene omstandigheden voordoen waardoor de woning niet als hoofdverblijf kan worden gebruikt, dan wordt het starterstarief niet teruggenomen. Uiteraard moeten die omstandigheden aannemelijk worden gemaakt.

De vrijstelling is tijdelijk en komt per 1 januari 2026 te vervallen.

Verkrijgers die een woning niet of maar tijdelijk als hoofdverblijf gebruiken, krijgen te maken met het hogere tarief van 8%. Dit betreft bijvoorbeeld vakantiehuizen, woningen die ouders kopen voor hun kinderen en verkrijgingen door niet-natuurlijke personen zoals rechtspersonen.

Ons commentaar

Het plan om de overdrachtsbelasting af te schaffen voor de starters was al ruim vóór Prinsjesdag uitgelekt. En heeft het nodige commentaar opgeleverd.

Zo zou het plan niets opleveren en lastig uitvoerbaar zijn.¹² Vorig jaar dacht de Vereniging Eigen Huis daar in ieder geval heel anders over.¹³

Veel starters hebben het moeilijk op de woningmarkt. Zij kunnen zeker een steuntje in de rug gebruiken. Het grootste gevaar van een maatregel als deze is dat het voordeel dat bedoeld is om een woning voor de starters betaalbaar te maken, als effect heeft dat de goedkoopste woningen duurder worden. De aanbieders van woningen zien hun kans schoon om het voordeel in hun prijs te verwerken.

Probleem is en blijft het geringe aantal beschikbare woningen op de markt in verhouding tot de gegadigden. Het enige echte antwoord lijkt dan ook: (veel) betaalbaar bouwen. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan, maar uiteindelijk wel de oplossing voor het probleem van de onbetaalbare woningen. Daarbij speelt ook de betere verdeling van werkgelegenheid, voorzieningen, etc. over Nederland, waardoor en de prijzen lager kunnen en de druk op woningmarkt en voorzieningen beter verdeeld

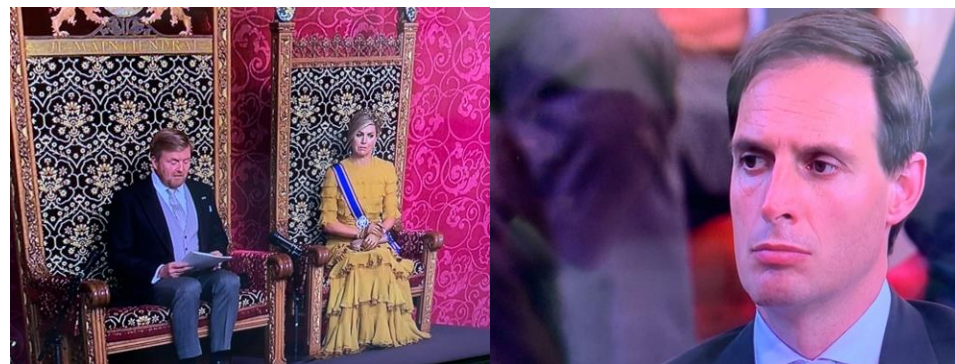
¹² Onderzoek Dialogic in opdracht van ministerie van Financiën, NOS, 17 juni 2020

¹³ [Blog op www.eigenhuis.nl](http://www.eigenhuis.nl), 17 september 2019

wordt. De coronacrisis laat al zien dat mensen bereid zijn om buiten de randstad te wonen, mits ze daar kunnen (thuis)werken.

Het kabinet erkent dat onderscheid wordt gemaakt op grond van de leeftijd. Het kabinet is van mening dat hiervoor een objectieve en redelijke rechtvaardiging is. Of dit ook stand houdt bij een rechter is natuurlijk de vraag.

Het hanteren van een vrijstelling per verkrijger oogt op het eerste gezicht vreemd. Maar het is toch wel creatief. Het lijkt een hoop gedoe te kunnen voorkomen als de een van de twee verkrijgers al eens een eigen woning heeft gehad. Tot slot is het wel de vraag of beleggers zullen worden afschrikt door een verhoging van het tarief met 2%. Daar lijkt toch meer voor nodig.

Kapitaalverzekeringen

Over kapitaalverzekeringen zijn geen voorstellen opgenomen.

Sparen en beleggen

Wetsvoorstel aanpassing box 3 vanaf 2021

Vlak vóór Prinsjesdag 2019 kwam de toenmalig staatssecretaris van Financiën met de contouren van een nieuwe opzet voor de heffing over inkomen uit sparen en beleggen in box 3. Het was de bedoeling dat de nieuwe opzet van box 3 vanaf 2022 zou gaan gelden. Achtergrond was om de heffing over spaargeld te verminderen en spaarders daarmee tegemoet te komen.

Op de plannen kwam veel kritiek. Zo veel kritiek dat de nieuwe staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst Vijlbrief op 26 juni de Tweede Kamer informeerde dat hij een groot deel van de spaarders en de relatief kleine beleggers op korte termijn tegemoet wil komen. Daarnaast onderzoekt het kabinet de mogelijkheden om op de langere termijn het box 3 stelsel te hervormen.¹⁴

Het nieuwe voorstel dat nu met Prinsjesdag is gepresenteerd, bouwt voort op het huidige box 3 systeem. De manier waarop de belasting in box 3 wordt geheven blijft vanaf 2021 hetzelfde, maar verder verandert bijna alles: de vrijstelling, de schijfgrenzen, het forfaitair rendement en het tarief. Vanaf 2021 gaat het heffingsvrij vermogen in box 3 omhoog van € 30.846 naar € 50.000. Voor fiscaal partners betekent dit een verhoging van € 61.692 naar € 100.000. Het belastingtarief in box 3 gaat omhoog van 30% naar 31%. Door de maatregelen betalen bijna 1 miljoen mensen vanaf 2021 geen belasting in box 3 meer. Iedereen met een box 3-vermogen tot € 220.000 (€ 440.000 voor fiscaal partners) gaat minder belasting in box 3 betalen. Wie meer heeft gaat meer belasting betalen.

Schematisch zien de veranderingen er zo uit (huidige situatie (2020) ten opzichte van de nieuwe situatie (2021)) De opgenomen oranje bedragen/percentages zijn de veranderingen:

Zie verderop in dit artikel het bovenstaande in een tabel weergegeven ter nadere verduidelijking.

Bijstelling forfaitair rendement vermogensrendementsheffing box 3 (2021)

Op Prinsjesdag zijn door de staatssecretaris van Financiën ook de tarieven van box 3 vanaf 2021 bekend gemaakt. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel. Sinds 2017 wordt het fictief rendement (forfaitair rendement) gebaseerd op 'de landelijk gemiddelde verdeling van het box 3-vermogen over spaargeld en beleggingen'. Het vermogen wordt opgedeeld in 3 oplopende schijven, met een geschatte verdeling van de beleggingen/spaargeld per schijf (rendementsklassen). Deze rendementsklassen veranderen in 2021 niet ten opzichte van 2020. Elke schijf krijgt vervolgens een eigen forfaitair rendement. (een combinatie van de twee eerder berekende cijfers). En dat rendement wordt vervolgens belast met 31% inkomstenbelasting. Als het vermogen lager is dan het heffingsvrij vermogen in 2021 van € 50.000 (2020: € 30.846), hoeft geen vermogensrendementsheffing te worden betaald.

Het forfaitaire (norm)rendement voor 2021 komt voor sparen uit op 0,03% (2020: 0,07%) en voor beleggen op 5,69% (2020: 5,28%).

Per saldo levert dat het volgende beeld op:

¹⁴ Brief staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst, 26 juni 2020, kenmerk 2020-0000121324

Gedeelte van de grondslag meer dan	Maar niet meer dan	Toerekening aan rendementsklasse I	Toerekening aan rendementsklasse II	Rendement over rendementsgrondslag 2020	Rendement over rendementsgrondslag 2021
€ 0	€ 50.000	67%	33%	1,79%	1,90%
€ 50.000	€ 950.000	21%	79%	4,19%	4,50%
€ 950.000	-	0%	100%	5,28%	5,69%

* Grondslag = vermogen +/- heffingsvrijvermogen (€ 50.000)

Invloed wijzigingen box 3 (2021) op (vermogens)toets inkomens- en vermogensafhankelijke regelingen / toeslagen

Het wetsvoorstel moet voorkomen dat een ophoging van het heffingsvrije vermogen doorwerkt naar de vermogenstoets die in veel inkomensafhankelijke regelingen wordt gehanteerd. Dat zou namelijk teveel budgettaire derving voor de schatkist opleveren. Voorbeelden van inkomens- en vermogensafhankelijke regelingen die verband houden met de grondslag sparen en beleggen zijn de huurtoeslag, de zorgtoeslag, het kindgebonden budget en de eigen bijdrage in het kader van de Wet langdurige zorg. De grondslag sparen en beleggen in box 3 is een gegeven dat door het merendeel van deze inkomens- en vermogensafhankelijke regelingen wordt gebruikt als basis voor de vormgeving van een vermogenstoets. Deze grondslag wordt gevormd door de rendementsgrondslag verminderd met het heffingsvrije vermogen. In dit wetsvoorstel wordt daarom voorgesteld om de vermogenstoets voortaan te gaan baseren op de rendementsgrondslag in box 3. Zonder deze aanpassingen zouden meer betrokkenen in aanmerking komen voor een (hogere) inkomensafhankelijke tegemoetkoming. Gevolg van het voorkomen van deze doorwerking naar inkomensafhankelijke regelingen, is dat belastingplichtigen met een vermogen van (meer dan) € 31.430 (per 2021) nog steeds aangifte inkomstenbelasting over box 3 moeten doen, ook al wordt het heffingsvrije vermogen verhoogd tot € 50.000. De Belastingdienst kan de rendementsgrondslag box 3 dan doorgeven aan de betreffende uitvoerders van inkomensafhankelijke regelingen. Dit betekent natuurlijk een

forse inspanning van de Belastingdienst die vrijwel de gehele uitvoeringslast in de schoenen geschoven krijgt.

De in dit wetsvoorstel voorgestelde aanpassing van box 3 leidt echter ook tot een neerwaarts effect op het verzamelinkomen bij belastingplichtigen die op dit moment box 3-heffing verschuldigd zijn. Dit lagere verzamelinkomen werkt door in een aantal inkomensafhankelijke regelingen, zoals de hiervoor genoemde toeslagen en de kinderopvangtoeslag. Gezien het beperkte budgettaire belang voor de schatkist (en de complexiteit om dit te repareren) worden geen nadere maatregelen getroffen om dit effect te voorkomen.

Ons commentaar

Met de box-3-heffing zoals die vanaf 2017 geldt, is een eerste stap gezet naar een reëlere heffing op het vermogen. Maar feit is dat nog steeds aanzienlijke verschillen tussen het forfaitaire rendement en de feitelijke rendementen van individuele belastingbetalers kunnen voorkomen. Daarom kwam de toenmalige staatssecretaris in zijn brief van 6 september 2019 met een voorstel voor een nieuwe opzet van box 3 vanaf 2022. Hierop kwam veel kritiek vanuit verschillende geledingen in de samenleving. De nieuwe staatssecretaris van Financiën - Fiscaliteit en Belastingdienst Vijf-brief nam de kritiek ter harte en besloot niet met dat plan door te gaan. Zijn conclusie is tevens dat een box 3 systeem dat uitgaat van een heffing op werkelijk rendement nog een lange termijn project is en hij denkt dat dat pas over een jaar of 10 (!) realiseerbaar is. Mede daardoor komt hij niet met een aanpassing van het huidige box 3 systeem. Met name de verhoging van het heffingsvrije vermogen naar € 50.000 (€ 100.000 voor fiscaal partners) is sympathiek ten gunste van belastingbetalers met relatief weinig vermogen. Vervolgens moet dat natuurlijk wel ergens van worden 'betaald' en gaat het tarief daarom naar 31% (van 30% in 2020). Dit gaat dan natuurlijk ten koste van mensen met meer vermogen.

Het nieuwe wetsvoorstel heeft tot een vermogen van € 50.000 echter maar een belastingbesparend effect van (maximaal) € 106 van het box 3 vermogen.

Hoewel dus - zoals opgemerkt - sympathiek, want het komt ten goede aan veel belastingplichtigen met een relatief klein vermogen, kun je je wel afvragen of dit opweegt tegen de extra kosten die moeten worden gemaakt om de neveneffecten te voorkomen (zoals het voorkomen van invloed op de vermogenstoets bij inkomensafhankelijke regelingen). Schijnbaar was dit toch de beste variant die de staatssecretaris (voorlopig) kon bedenken.

Overige zaken

Einde overgangsrecht levensloop

Per 1 januari 2012 eindigde de levensloopregeling met overgangsrecht tot eind 2021. Dat overgangsrecht is van toepassing voor deelnemers die op 31 december 2011 een aanspraak hadden met een waarde in het economische verkeer van ten minste € 3.000. Volgens de oorspronkelijke wettekst zou per 31 december 2021 een nog bestaand levenslooptegoed in box 1 worden belast. Daarna valt het tegoed in box 3. Slechts de (ex-)werkgever is inhoudingsplichtig.

Dit levert diverse praktische problemen op. Zo heeft de werkgever niet altijd weet van het tegoed of bestaat die (ex-)werkgever niet meer. En doordat heffing in de praktijk pas plaatsvindt in het volgende kalenderjaar, wordt in box 3 ook nog eens de waarde vóór belastingheffing in aanmerking genomen.

Dit alles heeft het kabinet doen besluiten de inhouding van loonheffing op het eindtijdstip te laten uitvoeren door de uitvoerder van de levensloopregeling. Daarbij is de uitvoerder geen inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet verschuldigd. Dat geldt ook voor de premies werknemersverzekeringen. De fictieve uitkering vormt loon uit tegenwoordige dienstbetrekking (met uitzondering van deelnemers van 61 jaar en ouder; voor deze groep vormt het loon uit vroegere dienstbetrekking). De uitvoerder past de tabel bijzondere beloningen toe en er worden geen heffingskortingen toegepast..

Verder wordt het heffingstijdstip gewijzigd. Dat wordt naar voren gehaald en wel naar 1 november 2021.

Onderzocht is nog of het geheel via de aangifte inkomstenbelasting kon verlopen, maar dat leverde praktische bezwaren op.

Ons commentaar

Verstandige aanpassingen niet in de laatste plaats voor de overheid zelf. Op deze wijze weet de Belastingdienst vrij zeker dat de over de levenslooptegoeden verschuldigde belasting wordt ingehouden en afgedragen. Bij handhaving van de oude wetgeving was dat nog maar de vraag geweest of had er meer inspanning verricht moeten worden om een juiste heffing te bewerkstelligen.

Slotopmerkingen

De wetsvoorstellen bevatten geen grote verrassingen op het terrein van oudedagsvoorzieningen, levensverzekeringen, sparen en beleggen, en de eigen woning. Er was vooraf ook al weer het nodige gelekt. Toch is er genoeg om over te discussiëren. Denk bijvoorbeeld aan box 3.

Vorig jaar constateerden we al dat het huidige kabinet geen meerderheid (meer) heeft in de Tweede en Eerste Kamer. Met de verkiezingen voor de Tweede Kamer in het verschiet zullen partijen proberen te scoren bij hun potentiële achterban. Het is dus afwachten of deze plannen ongeschonden de eindstreep gaan halen.